

Značaj adherence onkoloških pacijenata u farmakoterapiji hroničnog bola maligne etiologije

Hristina M. Jovanović¹, Srđan Z. Pešić², Valentina N. Nikolić², Dragana S. Stokanović², Gorana G. Nedin Ranković², Dane A. Krtnić^{2,3}, Hristina S. Trajković¹, Nenad I. Stojiljković⁴, Sonja M. Ilić⁴, Milan N. Petković⁴, Lidija M. Ristić^{5,6}, Miodrag D. Vučić^{5,7}, Irena G. Conić³, Milica M. Todorovska Rašić¹, Aleksandar R. Živadinović⁸, Jelena D. Živadinović⁹, Svetlana D. Stošić¹, Nemanja D. Ivanković¹, Ljubiša D. Rančić¹⁰

1 – Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu, 2 – Katedra za farmakologiju sa toksikologijom, Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu, 3 – Klinika za onkologiju, Klinički centar Niš, 4 – Katedra za fiziologiju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu, 5 – Klinika za hematologiju i kliničku imunologiju, Klinički centar Niš, 6 – Katedra za internu medicinu, Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu, 7 – Klinika za plućne bolesti, Klinički centar Niš, 8 – Klinika za ginekologiju i akušerstvo, Klinički centar Niš, 9 – Klinika za anesteziju i intenzivnu terapiju, Klinički centar Niš, 10 – Katedra za farmaciju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu, 11 – Klinika za neurologiju, Klinički centar Niš, 12 – Katedra za neurologiju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu

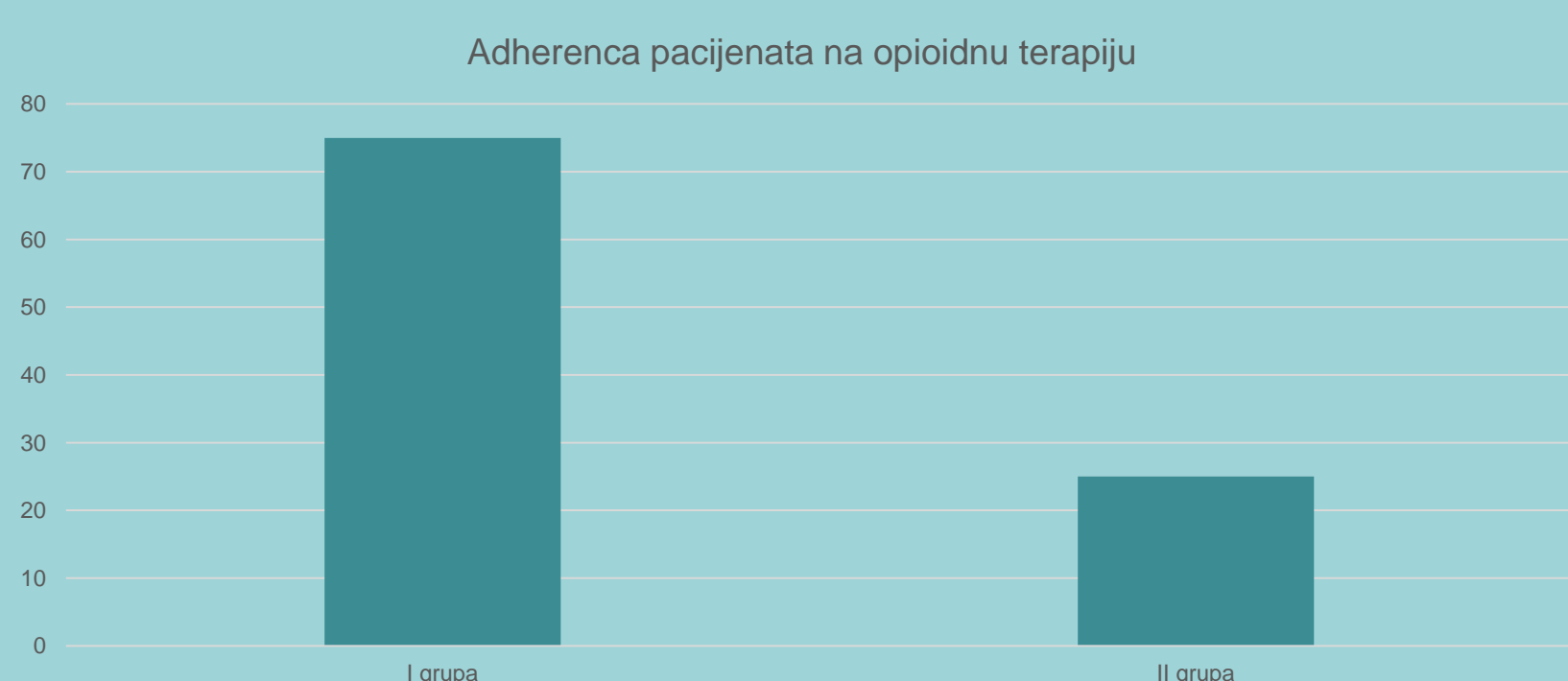
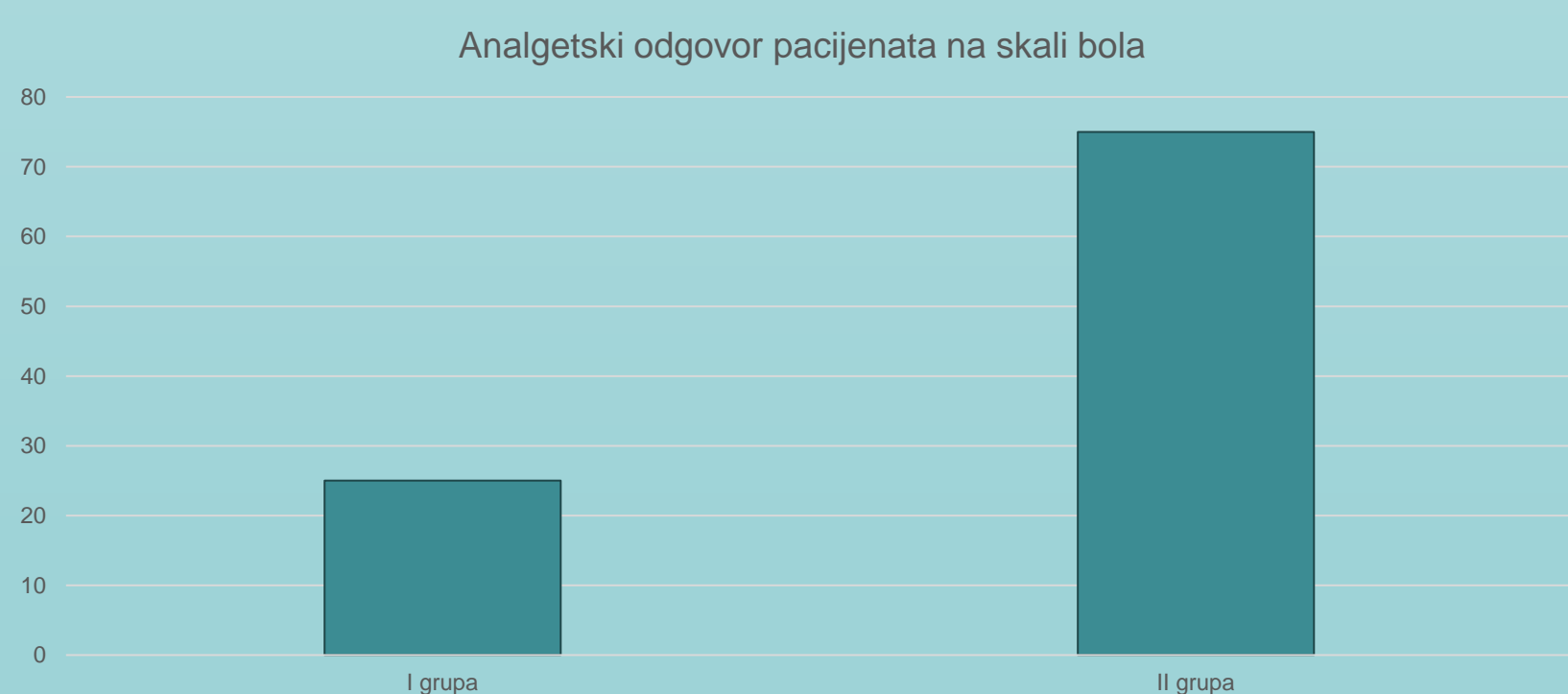
Uvod

- Onkološki pacijenti u odmaklim fazama svoje bolesti razvijaju hronični kancerski bol koji vremenom zahteva primenu suportivne terapije pored onkološke terapije.
- Ovaj vid terapije prvenstveno podrazumeva kupiranje hroničnog kancerskog bola pomoću opioidnih analgetika.
- Cilj ovog rada bio je da se anketiranjem pacijenata ili njihove rodbine proceni adherence ovih pacijenata na:
 - uzimanje propisanih opioidnih analgetika,
 - njihov analgetski odgovor i
 - koji su eventualni razlozi za lošu adherence ovih pacijenata.

Ispitanici i metode

- Ovo istraživanje predstavlja prospektivnu kliničku studiju.
- Svi pacijenti uključeni u ovo istraživanje su onkološki pacijenti lečeni u klinikama Kliničkog centra Niš kojima su ordinirani opioidni analgetici usled hroničnog bola maligne etiologije.
- Oni su anketirani posebnim upitnikom, kada su dolazili na kontrole radi praćenja analgetskog odgovora komparacijom intenziteta bola na skali bola (VAS) komparirajući prvi pregled sa kontrolnim, po navodima pacijenata ili rodbine.

Rezultati

- ✓ Pacijenti koji imaju druge komorbiditete (I grupa) redovno su uzimali propisane opioide i imali adekvatan analgetski odgovor sa smanjenjem intenziteta bola na skali bola ($p < 0.001$).
- ✓ Pacijenti koji boluju samo od karcinoma i nemaju ranije komorbiditete (II grupa) su vrlo neredovno uzimali opioide ili ih uopšte nisu uzimali i imali loš analgetski odgovor sa povećavanjem intenziteta bola na skali bola ($p < 0.05$).

Zaključak

Pacijenti koji više godina unazad uzimaju različitu farmakoterapiju imaju manji stepen opiofobije i dobru adherence na opioide sa adekvatnim analgetskim odgovorom. Pacijenti kojima karcinom predstavlja jedinu bolest, osim specifične onkološke terapije, imali su malu stopu adherence na opioidne analgetike, loš analgetski odgovor i izrazito prisutnu opiofobiju.

Zahvalnost

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Republika Srbija (TR 31060) i Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu (br. 40, 41).